Czy ptaki noszą obrączki?

Nr 1-2/2023

Czy podczas spaceru w parku miejskim, wzdłuż basenów portowych lub na plaży spostrzegliście ptaka, który miał na lewej nodze metalową obrączkę? A może widzieliście coś takiego podczas dokarmiania ptaków w Waszym przydomowym [illegible] się do czego służą te obrączki i co jest [illegible]ć sobie na te pytanie.

Obrączkowanie ptaków to jedna z metod badawczych pozwalających poznawać biologię różnych gatunków ptaków. Kluczowe parametry, jakie możemy dzięki temu sprawdzać to trasy migracji ptaków, a pośrednio jak długo żyją, w jakiej są kondycji zdrowotnej, czy wracają do miejsc, w których się urodziły.

Aby osiągnąć postawione przed obrączkowaniem cele musimy oznakować ptaka w jednoznaczny sposób, odróżniając go od innych, a jednocześnie pozwalając w miarę możliwości na łatwy sposób odczytania znaków z obrączki. Na obrączce znajdziemy kod oznaczający centralę obrączkarską z danego kraju oraz numer kolejny obrączki. Jak pewnie się domyślacie, a by taką obrączkę założyć na nogę ptaka trzeba go najpierw schwytać. Zadania tego podejmują się odpowiednio przeszkoleni obrączkarze, często związani z ośrodkami badawczymi, ale mogą to być także inne osoby po uzyskaniu stosownych uprawnień. Obrączkowania dokonuje się na specjalnych akcjach podczas migracji ptaków, gdzie w profesjonalnie wykonane sieci ornitologiczne łapie się przelatujące ptaki wróblowate lub inne małe gatunki. Drugą z metod jest chwytanie piskląt na lęgowiskach lub w gniazdach - tutaj można pozwolić sobie na zaobrączkowanie dużych gatunków. Czasem obrączkarzom udaje się złapać ptaki większe, ale dorosłe, np. łabędzie czy mewy na plaży.

Opisane powyżej obrączkowanie, wykonane przez profesjonalistów, przestrzegających odpowiednich procedur to dopiero początek cyklu badawczego. Aby jakiekolwiek dane miały wartość naukową należy zebrać ich jak najwięcej. Idealnie przez całe życie danego ptaka. Część z p[illegible] obrączkarze podczas łapania ptaków do z[illegible]ożesz pomagać także Ty!

foto. Paweł Jabłoński

Oczywiście nie namawiamy nikogo do chwytania i przetrzymywania ptaków, ale zachęcamy do przyglądania się nogom ptaków obserwowanych podczas spacerów w parku, na plaży czy podczas obserwacji karmników. Odczyt małych obrączek może być bardzo trudny, zwłaszcza gdy ptak jest w ruchu. Tutaj z pomocą przychodzi nam nowoczesna technika. Jeśli uda Ci się zrobić kilka fotograficznych ujęć nogi z obrączką z różnej perspektywy, jest duża szansa że numer da się złożyć w całość. Jest też dobra wiadomość dla mniej operatywnych - część z ptaków zaopatrywana jest w dużą obrączkę plastikową na drugiej nodze. Jest ona znacznie łatwiejsza do odczytania i będąc dodatkową nie wymaga już odczytu tej metalowej.

Udało Ci się odczytać numer, masz fotografie, ale co dalej? Dane te należy wysłać do centrali obrączkarskiej. W Polsce jest to Stacja Ornitologiczna w Gdańsku. Poza numerem obrączki musisz podać jeszcze kilka informacji o okolicznościach odczytu. Współcześnie wszystko możesz zrobić sprzed komputerowego monitora, za pomocą formularza pod adresem: https://ring.stornit.gda.pl/Stw.aspx

Po kilku dniach otrzymasz informację zwrotną ze szczegółowym opisem historii danego ptaka. Czasem trafiają się osobniki z dalekich stron z ciekawą historią wędrówek. Być może stanie to się dla Ciebie dodatkowym hobby podczas spacerów i obserwacji przyrody.

Revision #8
Created 2022-12-29 20:31:16 UTC by Paweł Jabłoński
Updated 2023-10-22 16:09:44 UTC by Paweł Jabłoński